

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitelerinde Ebeveyn Memnuniyetini Ölçmek ?çin Yo?un Bak?mdaki Ebeveynlerin Güçlendirilmesinin Türkçe Uyarlamas? ve Do?rulanmas? (EMPATHIC-30) Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitelerinde Ebeveyn Memnuniyetini Ölçmek ?çin Yo?un Bak?mdaki Ebeveynlerin Güçlendirilmesinin Türkçe Uyarlamas? ve Do?rulanmas? (EMPATHIC-30) Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33178>

Özet

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Ebeveyn Memnuniyetini Ölçmek İçin Yoğun Bakımdaki Ebeveynlerin Güçlendirilmesinin Türkçe Uyarlaması ve Doğrulanması (EMPATHIC-30) Anketi, kritik bir sağlık hizmeti ortamı olan Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde (YYBÜ) ebeveynlerin aldıkları hizmetten duydukları memnuniyeti ve hissettikleri güçlendirme düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan orijinal EMPATHIC-30 ölçeğinin Türk kültürüne adaptasyon ve geçerlik/güvenirlilik çalışmasıdır. Tiryaki ve arkadaşları (2020) tarafından yürütülen bu çalışma, ölçeğin Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini inceleyerek, Türkiye'deki YYBÜ'lerde ebeveyn deneyimini bilimsel olarak değerlendirmek için uygun bir araç sağlamayı amaçlamıştır.

Bu uyarlama çalışması, ebeveyn merkezli bakımın kalitesini değerlendirmede ve YYBÜ hizmetlerini iyileştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, ebeveynlerin bilgi edinme, bakım ve tedavi kalitesi, organizasyon, atmosfer ve ebeveyn katılımı gibi bazı temel alandaki memnuniyetlerini kapsamaktadır. Bu sayede, sağlık profesyonelleri ve yöneticiler, hizmet sunumundaki güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri net bir şekilde belirleyebilirler.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Ebeveyn Memnuniyeti, Güçlendirme, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlilik, Türkiye.

Yazarlar

Özlem Tiryaki, Hamide Zengin, Nevin Çınar, Merve Mutlu-Umaroğlu, Jan M. Latour.

Amaç

EMPATHIC-30 Anketinin temel amacı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde (YYBÜ) tedavi gören bebeklerin ebeveynlerinin, aldıkları bakım ve hizmete ilişkin memnuniyet düzeylerini ve hastane ortamında hissettikleri güçlendirme algılarının sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle ebeveyn merkezli bakımın (EBB) kalitesini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlama çalışması, uluslararası alanda kabul görmüş bu araçın, Türkiye'deki sağlık sistemine ve kültürel bağlama uygunluğunu test ederek, yerel araştırmacılar ve klinisyenler için güvenilir bir değerlendirme aracı sağlamayı hedeflemiştir. Elde edilen veriler, YYBÜ'lerdeki hizmet kalitesinin sürekli iyileştirilmesi ve ebeveynlerin hastane deneyimlerinin optimize edilmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı

EMPATHIC-30 Anketi, ebeveynlerin yoğun bakım deneyiminin çok boyutlu doğasını yakalamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, ebeveyn memnuniyetini ve güçlendirme algısı ölçen beş temel alt boyuttan oluşmaktadır:

Bilgi (Information): Ebeveynlere sunulan bilgilerin kalitesi, zamanlaması ve anlaşılabilirliği.

Bakım ve Tedavi (Care and Treatment): Bebeğe sağlanan tıbbi bakımın ve hemşirelik hizmetlerinin profesyonelliği ve kalitesi.

Organizasyon (Organization): Hastane süreçlerinin, ziyaret saatlerinin ve idari düzenlemelerin etkinliği.

Atmosfer (Atmosphere): YYBÜ ortamının sıcaklığı, konforu ve personel-aile ilişkilerinin destekleyici doğası.

Ebeveyn Katılımı (Parental Participation): Ebeveynlerin bakım kararlarına ne ölçüde dahil edildiği ve kendilerini yetkin hissedip hissetmedikleri.

Ölçek, toplamda 30 maddeden oluşmaktadır ve her bir madde, bu beş yapısal boyutun bir yönünü deşerlendirmektedir. Bu çok boyutlu yapı, ebeveyn memnuniyetinin yalnızca tıbbi sonuçlarla değil, aynı zamanda iletişim, destek ve katılım gibi psikososyal faktörlerle de yakından ilişkili olduğunu vurgular.

Geçerlik

Tiryaki ve arkadaşları (2020) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla doğrulanmış faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Çalışmada, orijinal EMPATHIC-30 ölçeğinin beş faktörlü yapısının Türk örnekleminde de korunduğu doğrulanmıştır. DFA sonuçları, modelin iyi uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir (Örneğin, CFI, TLI ve RMSEA değerleri kabul edilebilir sınırların içinde bulunmuştur).

Bu sonuçlar, ölçeğin Türkçe versiyonunun, ölçmeyi amaçladığı teorik yapıları (bilgi, bakım, organizasyon, atmosfer ve katılım) yeterince temsil ettiğini ve yapı geçerliğinin sağlandığını kanıtlamaktadır. Ayrıca, dilsel ve kültürel geçerlik çalışmaları da, maddelerin Türk kültürü ve sağlık sistemi bağlamında anlam ve içerik olarak uygun olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak deşerlendirilmiştir. Çalışmada, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde güvenilir olduğu saptanmıştır. Ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı, kabul edilebilir sınırların oldukça üzerinde çıkmıştır. Bu durum, maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin beş alt boyutu için de ayrı ayrı Cronbach Alfa değerleri hesaplanmıştır. Tüm alt boyutların da yüksek veya çok yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu güvenilirlik bulguları, EMPATHIC-30 Anketinin Türkçe versiyonunun YYBÜ'lerde ebeveyn memnuniyetini ölçmek için istikrarlı ve güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal doğruluğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemini kullanılmıştır. Araştırmacılar, orijinal EMPATHIC-30 modelinin, yani 5 boyutlu yapının, Türk ebeveynlerinden oluşan veri seti üzerinde ne kadar iyi uyum sağladığını incelemiştir. DFA, ölçeğin beş alt boyutunun (Bilgi, Bakım ve Tedavi, Organizasyon, Atmosfer ve Ebeveyn Katılımı) birbirinden ayrılabilir ancak ilişkili yapılar olarak varlığını koruduğunu teyit etmiştir.

Analiz sonuçları, tüm faktör yüklerinin yüksek olduğunu ve maddelerin ait oldukları alt boyutlar güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Bu, ölçeğin hem teorik temeline hem de kültürel adaptasyon sürecine uygun olarak yapısal bütünlüğünü koruduğunu kanıtlamıştır. Bu güçlü faktör yapısı, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilmesini sağlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 30 maddelik anket (Orijinal ölçek genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır, ancak uyarlama makalesinde derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinali İngilizce ve Hollandaca'dır)

Popülasyon Grubu: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde yatan bebeklerin ebeveynleri.

Yaş Grubu: Yetişkin ebeveynler.

Popülasyon Detayları: YYBÜ'de en az 24 saat kalan bebeklerin anneleri ve/veya babaları.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket formu.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, Ebeveyn Odaklı Bakım, Memnuniyet Ölçeği, Güçlendirme, Tiryaki, Zengin, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hamide ZENGİN

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri Kaynağında belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: hamide.zengin@bilecik.edu.tr

Yazışma Adresi: Veri Kaynağında belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiricilerden ve uyarlama çalışması yapan yazarlardan izin alınması gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle ücretsizdir, ancak yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: Türkçe uyarlama ve doğrulama çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır.

Orijinal çalışmanın tam metni (PDF) şu adresten indirilebilir: ncbi.nlm.nih.gov. Ayrıca, uyarlama çalışmasına ait orijinal PDF dokümanı da mevcuttur. Orijinal PDF şu adresten indirilebilir: [yenidogan-yogun-bakim-unitelerinde-ebeveyn-memnuniyetini-olcmek-icin-yogun-bakimdaki-ebeveynlerin.pdf](#)

Kaynakça

Tiryaki, Ö., Zengin, H., Çınar, N., Mutlu-Umaroğlu, M., & Latour, J. M. (2020). Turkish Adaptation and Validation of the Empowerment of Parents in the Intensive Care (EMPATHIC-30) Questionnaire to measure parent satisfaction in neonatal intensive care units. *Front. Pediatr*, 8, 1-7. <https://doi.org/10.3389/fped.2020.00421>

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Ebeveyn Memnuniyetini Ölçmek İçin Yoğun Bakımdaki Ebeveynlerin Güçlendirilmesinin Türkçe Uyarlaması ve Doğrulaması (EMPATHIC-30) Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik ölçek girişine ait kaynak metin, ölçek maddelerini içermemektedir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak verilen akademik makaleye (Tiryaki et al., 2020) başvurunuz.